

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrta leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrta leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šteč. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne delje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Oborožen mir.

Kedar se mnogo govori o svobodi, takrat je je navadno najmanj, kedar se veliko pripoveduje o posojilih in o zboljšani denarnega stanja, takrat lahko sklepamo, da mora tu in tam kaj pomanjkovati, da je marsikaj poprave potrebnega, a kedar se veliko govori o miru, med državami, postajamo nekako nezaupljivi, ter se vprašamo, ali je res treba toliko povdarjati mir in složnost med velevladstvi, ako nihče ne misli miru kaliti? Radi verjamemo, da bližnje nevarnosti za vojsko morda ni, tudi se nam zdi verjetno, da v tem trenutku vse velesile želé miru, ker vsaka teh ima doma marsikaj poravnati, denarstvo tudi ni sijajno po evropskih državah, obrt in trgovstvo si želita miru, da se moreta uspešno razvijati, ali vse to nam ne daje poročila miru, ker vidimo, da velesile druga drugi ne zaupajo, vsaka pomnožuje in vreduje vojaštvo, pripravlja se za vojsko po suhem in na morji, kakor da bi jutri imela nastati vojska.

Nočemo sedaj preiskovati, od kod izvira ta obča nezaupnost med merodajalnimi vlastmi v Evropi, pogledimo si le nasledek ti splošnji nezaupnosti. Da se v takih okoliščinah mir ohrani, mogoče je le tako, da so vse velevladstvi tako močne, da se druga druge bojé, da so vse za boj oborožene in pripravljene zgrabiti tega, ki bi si predznil mir kaliti. Tako je faktično sedaj v Evropi.

Kako dolgo bode to trajalo, ali koliko časa bodo sploh evropska ljudstva mogla zdržati oborožen mir, tega nihče ne more natanko povedati, ker prihodnost je skrita našim očem, in nepričakovani dogodjaji vso človeško previdnost in prevdarjenost popihajo kakor veter prah po cesti.

Potem pa nastane druga mogoča okolnost. Mir bode vladal tačas, kedar vse vlade opešajo toliko, da se ne bodo mogle dalje bojevati. Se ve, to bi bil silno žalosten razgled v prihodnost. Vendar pa pri teh načelih, ki sedaj svet vladajo, je mogoče le to dvoje. Nekdaj so se zatekali krščanski kralji in poglavarji k namestniku Kristusovemu na zemlji, in ta je večkrat pomiril razsrdene stranke, a tega ni sedaj, tedaj preoblađa v Evropi tisti, ki je naj-silnejši, a to traja toliko časa, da se zatirani združijo in v kozji rog vženó mogočnega, tako se je godilo svoje dni Ludoviku XIV., tako se je pozneje godilo Napoleonu I. in III. Kedar pa drug drugega ni mogel zmagati, kakor n. pr. v sedemletni vojski med Friderikom in Marijo Terezijo, je pa divjala vojska toliko časa, da je vse opešalo in vsled tega nastopil mir.

V avstrijski delegaciji so letos umni možje in pravi avstrijski rodoljubje mnogostransko reševali vprašanje zaradi oboroženega miru in govorili o stroških, ki jih prizadeva, a prišli so do zaključka, da sedaj ne more drugače biti in se ne dá nič pomagati, da! predzno bi bilo, želeli občega poraza, da bi potem nastal mir, a povdarjali so vsi prijateljstvo z nemškim cesarstvom kakti poročilo miru. O poročilu za mir, ki ga nam daje nemško cesarstvo, hočemo sedaj nekaj govoriti. Razume se samo ob sebi, da naše misli niso nikomur merodajalne, ker se tudi nihče ne bode na nje oziral, a vrivajo se nam, ko primerjamo sedanost s preteklostjo in se oziramo na dejanske razmere in na faktični položaj, na dovršena dejanja, kakor jih imamo sedaj pred sabo v Evropi. Tedaj k stvari!

Mir v Evropi zavisi sedaj po človeški pameti samo od dveh očes, ako ti ugasnete,

zatone tudi solnce miru v Evropi. Nemški cesar Viljem I. je že siv starček, on sam prizna, da ga je Bog mogočno povzdignil, nam se zdi, da je on sedaj prvi in najmogočnejši vladar na svetu. Nemčija je v sredi Evrope, je tako rekoč nje srce, kedar pa je srce zdravo in čvrsto, uklanjajo se tudi udje. Res nam tudi zgodovina pove, da je močna in čvrsta Nemčija v srednjem veku gospodarila po vsi Evropi, na nje mejah se ni moglo ohrabriti kako drugo močno kraljestvo.

Še le po žalostnih časih verskega razkola vtikovali so se v nemške zadeve nje sosedje, med vsemi pa dežel- in slave-hlepni sosed ukraj Vogezov. V 30letni vojski in ob Napoleonovih časih je žela Nemčija sad svojega razkola in nesloge. Ni se tedaj čuditi in lahko razumemo, zakaj se je leta 1870 vsa Nemčija vzdignila zoper predrznega motileca miru dednega sovražnika Nemčije.

Se vé, da se tukaj ne spuščamo v podrobno razmotrovanje tega vprašanja, le toliko rečemo, da lahko razumemo, zakaj Nemci toliko slavé moža, ki je premnogo storil za nemško edinstvo, vidimo pa tudi, da odsihmal, kar je bil zmagan najhujši tekmeč Nemškega, slavohlepni Francoz, vlada mir v Evropi. Prikazujejo se sicer večkrat na političnem obnebi črni oblaki, a razgubé se.

Iz Berolina se predejo sedaj niti za politično prejo, in kedar se štrina zmede, jo zopet gredó v Berlin naravnat. Rusko-turška vojska je bila končana z berolinskim mirom. Kakor je nekdan Napoleon I. in pozneje Napoleon III. okoli sebe zbiral poslanca vsega sveta, takisto ravna sedaj Viljem, mogočni cesar nemške države. Avstrija mu je vdana za veznica, Italija posluša njegove besede, ruski

Listek.**Vlada Leopolda I.**

Minula je sicer strašna tridesetletna vojska, ki je Nemčijo od Visle do Rene, od severnega in vzhodnega morja do podnožja Alp pustila, ter je imela za nemško državo mnogo slabih nasledkov. Res, da so ljudstva z veseljem pozdravljala mir, sklenjen 24. okt. 1648, toda v pogodbi tičala je kal vednih preprirov. Nasprotja, ki so vojsko provzročila, ostala so si enaka, in pri vsacem važnem vprašanju nemške države kalil je stari prepri med katoliki in protestanti edinstvo nemških knezov.*)

Po pogodbi so postali državni stanovi tako rekoč svoji lastni gospodarji, knezi so bili kraljiči v svojih deželah; in kar je nemškemu cesarju najbolj roke vezalo, je bilo to, da so

smeli stanovi zveze sklepati tudi z vnanjimi državami. Tudi v notranjih zadevah je bil cesar navezan na sklepe državnega zbora. Cesarska moč je propala, in na njene stroške rastla je Francija. „Nemčija je velika“, pravi Benečan Zorzi, „toda mnogo ne tehta; cesarju manjka vsega: podložnih, prihodkov in pokorščine.“

V nesrečo Nemčije sedel je na francoskem prestolu Ludvik XIV., mož, čigar edina želja je bila, povečšati svojo moč, združiti Španjsko s Francosko, in če mogoče, Habsburžanom odvzeti rimsko krono ter postaviti si jo na svojo glavo. Nad 50 let se je bojeval s Habsburžani, bodisi očitno v vojski ali skrivno z denarjem. Ni je bilo države, ne državnice v Evropi, da bi jo ne bil skušal z denarjem podkupiti za svoje sebične namene v škodo nemškega cesarja. Če se mu ni posrečilo preriti z zlatom do posameznih dvorov, skušal je svojo srečo pri ministrih in poslancih.

O. Klopp opiše Ludvika XIV. in Leopolda I. s kratkimi, pa označujočimi besedami: „V Ludviku dospela je napadujoča sila francoskih kra-

ljev do vrhunca, pa tudi osobna sposobnost, ki jo zahteva napadnost. Cesar Leopold je bil posebljena konservativna tradicija svoje hiše, z vsemi krepostmi in slabostmi.“ — Ludvik je bil glavni početnik vseh bojnih viharjev, ki so bučali po Evropi, on je p ovzročil posredno ali neposredno toliko gorjá krščanskim narodom po Turkih.

Rekli smo že, da je želel Ludvik Španjsko združiti s Francosko. Že njegovi predniki so skušali Habsburžanom na Španjskem odtrgati kak kos zemlje, Ludvik pa je hotel celo kraljestvo. V ta namen je prisilil Ludvik Filipa IV., kralja španjskega, da mu dá svojo hčer Marijo Terezo za ženo. Ta ženitev pa naj bi bila, kakor se je Ludvikov prvi svetovalec, kardinal Macarin, izrazil: podlaga pravice do španjskega prestola. In da sta se tudi obadva, Marija Tereza in Ludvik odpovedala vsem pravicam do Španjske, vendar je pozneje zahteval kraljestvo za francoskega princa.

Leopold I. pa, kot mož Margarete, mlajše hčere Filipa, kralja španjskega, posebno pa kot

*) Vide: „Oesterr. Gesch. für das Volk“, IX. zv. Zahn; „das Jahr 1683“, O. Klopp; „Gesch. v. Wien“, Schimmer.

cesar, ki bi mu najprej štrene zmedel, je njegov osebni prijatelj, marjši kralji ga obiskujejo, kakor letos srbski in rumunski, in nazaj gredé se prilično še oglašajo na Dunaji. diplomatje potujejo najprej k Viljemu in njegovemu mogočnemu kancelarju in potem se še le oglašajo na Dunaji; tudi daljna Turčija priporoča se mogočnemu varstvu nemškega cesarju.

Res da, mogočen je cesar Viljem, in mož, ki je več dosegel, kakor si je kedaj domišljeval, gotovo želi, da bi v miru zatislil oči. — Ali mu bode to tudi dano? Kdo more kaj takega vedeti. Prihodnost je skrita pred našimi očmi, le toliko vemo, kar se godi pred našimi očmi, nekoliko slutimo, zakaj se to ali uno zgodi in včasih tudi vganemo, kar se bode v bodočnosti zgodilo; kedar vidimo, da jug črne oblake podi v naše dežele, pravimo: dež pojde. A nagloma pridrvi od vzhoda drug veter in razžene oblake, proč je vse naše prerokovanje, takisto je z našim političnim prerokovanjem. Sedaj le to vemo, da je v Evropi oboroženi mir, da je v Evropi na površji mirno, ker je v nje sredi močna in čvrsta država, ktera je še močnejša po svojih prijateljskih zvezah s sosedi na vzhodu in severji, in da občna nezaupnost vzdržuje na zunanje mir v Evropi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. decembra.

Avstrijske dežele.

Glas v „Tribüne“ iz *Cetovca* primerja razmere in politični položaj nemških Pemcev in koroških Slovencev in pravi v očitnem vednega javkanja o zatiranju Nemcev in nemške narodnosti v Čehih, da bi se koroški Slovenci nezmerno srečne šteli, ako bi jih sedanja vlada tako zatirati hotla, kakor ona nemške Pemce zatira. Ondi imajo svoje narodne in svoje srednje, da še več, celó svojo veliko šolo; koroškim Slovincem se še slovenska narodna šola ne privoši. Nemški Pemci imajo svoje nemške uradnike, koroški Slovenci tega nimajo, temveč jim je treba z uradniki nezmožnimi narodnega jezika, nemški občevati, kjer uradni služabniki in pisarji tolmačijo. Če se kmetu pri tem krivica godi, kaj to drugim mar? Dalje razpravlja celovski dopisnik nameravan razkroj česke kraljevine in po vsi pravici pride do posledice, ako se Nemcem dovoli razkroj česke dežele, se mora itak Slovanom dovoliti razdelitev Koroške, Štajarske, Morave, Šlezije, Galicije in Bukovine, kajti kar se iz ravno tistega vzroka enemu dovoli,

se drugemu pod tistimi pogoji ne sme odreči. Ko se je ravno letos meseca avgusta v „Edinosti, (nekoliko tudi v „Slovencu“) in zato tudi v drugih listih zjedinjenje Slovencev v jedno skupno politično celoto z jeduo vrhovno oblastnijo v Ljubljani povdarjalo, ne da bi bilo treba dežele razkosavati, temveč naj bi se bile narodnosti le po rodu ločile v svoje sodnijske okraje, hej, koliko vrisča so oni članki provzročili v nemškem taboru! Sedaj, ko se ono ni popolnoma pozabilo, pa že pridejo Nemci z velikim nožem v roki in hočejo po svojem okusu česko kraljevino raztelesiti. Kje je doslednost?

Za prihodnjo sesijo *državnega zbora*, ki se ima začeti 4. t. m., naznanja „Pokrok“ nekatere opravičene želje, ktere misli desnica povdarjati. Poljaki se namreč hočejo oglašiti, naj se železnica, t. j. vodstva železnice po deželah razdeli. Krona in vlada ste že v ti reči spregovorili, a stvar se je vstavila. Poljsko časopisje zopet razpravlja in kaže na to stvar, to je menda znamenje, da poljski klub resno to zadevo prevdarja. — Zarad Slovencev, pravi „Pokrok“, da hoče delati na to, da vlada izpelje povsod enakopravnost, ker v ti zadevi se sicer zgodi nekaj na kranjskem, a drugod, kjer Slovenci stanujejo, ni o enakopravnosti kaj videti. — Tudi Dalmatinci, pravi „Pokrok“, se mislijo oglašiti, ker imajo pri sreči raznih teženj in zanimivih stvari. V ti deželi je prišel namestnik Jovanović navskriž z narodnimi poslanci, ker je začel umestovati uradnike, ki niso zmožni hrvaško-srbskega jezika. Narodna stranka zahteva, naj se civilna vlada loči od vojaškega poveljništva, t. j. Jovanović naj bode vojaški poveljnik, a za deželo naj se umesti nov civilni c. kr. namestnik. Sicer je bil svoje dni tudi Rodič vojak, a ker so bili Dalmatinci ž njim zadovoljni, tačas tega niso zahtevali. Sicer pa Dalmatinci zahtevajo po vsi pravici, naj se namesté taki uradniki in sodniki, ki so zmožni srbsko-hrvaškega jezika, naj bode po srednjih šolah podučni jezik srbsko-hrvaški in da se iz dežele spelje železnice v Bosno in Heregovino. Take zahteve so vsikdar opravičene in Dalmatince bode podpirala vsa desnica.

Pražke resolucije zarad razdelitve česke dežele na dvoje ne dajo listom miru in pokoja. „Deutsche Zeitung“ pravi, da ni dosti, da bi se dežela ločila le administrativno, marveč po nemških okrajih morajo umeščeni biti tudi uradniki, ki so se izšolali po nemških šolah. Tedaj ne le okraji, temuč tudi uradniki se morajo razdeliti.

Hrvaške zadeve. Kraljevski komisar, ki je bil tri dni v Budapešti, je prišel v Zagreb nazaj 28. t. m. Ogerski vladni listi na novič zatrjujejo, da zarad umeščenja bana ni nič določenega (tedaj vsak dan drugačne novice), toliko je gotovo, da bode hrvaški de-

romalo toliko denarja po celi Evropi in za take namene, kakor za časa Ludvika XIV. On sam pravi: Često se zgodi, da male svote, spretno porabljene, obvarjejo državo mnogo večjih izgub

Sosed, ki si ga z malimi stroški pridobimo prijateljem, stane nas mnogo več s svojim sovraštvom. In dolga je vrsta onih oseb, ki so bile priklenjene na Ludvika zlato verigo. Španjski državni svetovalci, ogerski magnati, holandski župani, turški veziri, Danci, Poljci, angleški poslanci, švedski dostojanstveniki, nemški knezi in ministri, možki in ženske, da celó angleški kralj Karol II. jemali so denar, izdajali svoje narode ter povekšavali vpliv francoskega kralja.

Nek sovremenik sklepa svojo sodbo o Ludviku s sledečimi besedami: „Francoska politika prilastila si je besedo aposteljnov: „Omni-bus omnia factus sum“, ne da bi prinesla mir kakor on, temveč neslogo, in da bi vsi njenim koristim služili, tukaj Turki, tam katoliki, drugje protestanti, tukaj republikanci, tam monarhisti.

(Dalje prih.)

želni zbor še to leto sklican, akoravno ne bode pretresoval budgeta, bode imel privoliti pobiranje davkov. S tem je naznanjeno, da bode izjemno stanje še trajalo. Deželni zbor naj začasno privoli budget. — Zadnje dni so bili zopet nemiri po nekterih občinah. V dveh občinah karlovškega komitata v Mlakem Vrhu in v Hrastji so prišli pobirat zaostali davek pri grajščini Ozalj. Kmetje so se zbrali, da ni prišlo do prelivanja krvi, umaknili so se uradniki in 4 žandarji, ki so prišli rubit; tudi v križevski županiji so se ljudje uprli. Dotična občina, znebiti se občinskega dolga, prodala je svoj gozd. Ko pa je kupec poslal tje 30 delavcev, da bi bili v gozdu drvarili, uprli so se kmetje ter niso hoteli odstopiti po nobeni ceni. — To bode javalne pospešilo odpravo kraljevega komisarijata.

Ogerska poslaniška zbornica je sprejela načrt postav za krščansko-judovski zakon 30. p. m. tudi v tretjem branji. Začela se je debata o vladnem predlogu zastran povišanja davkov. Tako brž ne bode ta debata končana. —

Magistrat v Budapešti hoče v dežele tastran Litave madjarskim dopisom nemški prevod pristavljati, a na druge kraje zunaj Avstrije francoski, iz vkladnosti? — i kaj še, zato, ker se dopisi, v kterih se terjajo stroški za bolnike in tudi drugi dopisi, ki so na korist obćini, zavlačijo.

Vnanje države.

Srbski poslanec na dunajskem dvoru, Miljutin Garašanin, je sin visocega srbskega državnega uradnika, in je svoje študije v Cyru na Francoskem dovršil leta 1868. Leta 1873 bil je voljen prvokrat v skupščino, kjer si je priboril po svojem izbornem govoru takoj vseh simpatije. Ob času srbsko-turške vojske zamenil je pero z mečem ter je vstopil v vojsko med topničarje za majorja. Leta 1878 prestopil je zopet na politično polje, kjer je pozneje postal član Piročancevega kabineta in minister notranjih zadev. On je velik in odločen prijatelj zapadne omikane Evrope in osobito Avstrije. On pravi, da ako hoče Srbija vspešno napredovati, mora pred vsem sama na-se gledati in z zapadno Evropo sploh, z mogočno Avstrijo pa posebno dobra prijateljica ostati. Srbija ima le bodočnost, ako se ona postavi na evropsko stališče. On je bil vedno v soglasji gledé svoje notranje politike s Pirančancevo zunanjo in Srbija si za sedanji svoj položaj pač ni mogla boljšega prijatelja in zastopnika za Dunaj poiskati, kakor Garašanina.

V pruskem deželnem zboru je bila 27. p. m. na dnevnem redu debata o budgetu in tudi zvršena. Pri ti debati, je bilo zanimivo, da so nacionalo-liberalci vladí odrekli svojo naklonjenost, kar je denarstveni minister obžalovaje vzel na znanje. Drug zanimiv prigodek je, ker sta se profesor Wagner in vodja središča Windthorst spoprijela. Wagner je namreč očital središču, da pri vsaki debati naj bode o tem ali unem predmetu, pride na dan z majevimi postavami, s kulturnim bojem; take reči ne gredó med gospodarstvo. Windthorst ga je podučil, da so državne zadeve tesno med sabo zvezane, zarad tega mora tak boj na vrsto priti, kedar se govori o važnih stvarih, kakor so ravno davki. Da kulturni boj močno vpliva na budget, vidi se tudi iz nastavkov za ministerstvo uka in bogočastja. On pravi nadalje, ako hoče aka stranka socialne zadeve vrediti, ako hoče preurediti carino in davke, ne preostaja drugega, nego da se obrne do središča. On pravi, da katoliki niso občutljivi za vse psovke, ktere dobivajo od vseh strani v zboru. Ni dosti, da se samo kliče katolikom, dolžni ste za državo se žrtvovati, tudi država se mora ozirati na opravičeno željo katolikov i. dr.

Na Francoskem je vse napeto zarad zadeve o Tonkinu. 29. novembra je bila že debata o tem, ko je Clémenceau vlado interpeloval vsled sklepa skrajne levice (glej včerajšnji telegram). Levica ne more nič več strpeti, da se vse pogajanje tako tajno vrši, tudi hoče zboru pravico varovati, pravi čas sklepati o vojski ali miru, da ne bode pred sabo imela dovršenih dejanj, kedar ni več zbirati. —

glava mlajšega rodú Habsburžanov, ki so vladali tudi na Španjskem, pričakoval je, da zopet združi Španjsko z Nemčijo. To toraj je bilo eno nasprotje med Leopoldom I. in Ludvikom XIV.

Drugi vzrok vednega sovrašstva Francoske do Leopolda je bil tá, da je Ludvik hrepenel po rimski kroni, ki jo je nosil Habsburžan.

Toda nemški volilni knezi izročili so jo po smrti Ferdinanda III., da-si neradi, vendar Leopoldu I., ker so se v vednih turških bojih največ še mogli zanašati na moč Habsburško.

To je Ludvika žalilo.

Ti dve zadevi ste toraj, ki ste bili povod vednim naporom Ludvika proti Leopoldu, vzrok, da je Turek prosto lomastil po naših deželah v sramoto vsemu krščanstvu. Hočemo videti, kacihi pripomočkov se je Ludvik posluževal, da bi Leopolda ponižal. Načelo Ludvikovo je bila misel, da raste blagor Francoske iz needinosti in medsobojnega prepira njenih sosedov. In tega sredstva se je posluževal srečno v obilni meri. Z denarjem francoske države ravnal je samovoljno, in morda v nobenem stoletji ni

Vlada, je odgovoril Ferry, želi počakati, da bode imela poročati o kakih dejanjih, ktera vplivajo na debato. Opozicija pa se sklicuje na vstavo, ktera prisvoja določevanje o miru ali vojski zbornicama in že zanaprej oporekuje zoper vojsko, v ktero bi zbornici ne privolili. Debata je odložena do ponedeljka, bode li dosihmal Courbet kaj dobrega poročil?

Na Kitajskem se bo gradila prva železnica iz glavnega mesta Pekinga v notranje kraje, kjer se premog dobiva. — Vojsko s Francozi so Kitajci v Tonkingu dejansko že pričeli. Mogoče je pa vendar, da jo posredovanje angleško še vstavi.

Kakor je fanatičen „lažnjivi prerok“ **Mahdi**, vendar pravijo, da se je proti vjetim kristjanom prav prijazno obnašal in to zato, da bi jih bil k turški veri spreobrnil. Vse drugače postopata pa njegova privrženca, vladar Kordofanski in oni iz Darfura. Ta dva krvoloka pa vsakega kristjana na drobne kosce razrežeta in — psom pomečeta. Lansko leto vjeli so nekega učenega Nemca, ki se je egiptovske vojske držal. Mahdi ga je izročil svojemu bratu z naročilom, naj mu nič žalega ne stori, ali ta ga je na kosce razsekal. Ko se je Mahdi radi tega razsrdil, mu brat odgovori: „Kaj hočeš, ako tvojega lastnega brata pri nevercih zasačimo, zgodilo se mu bo ravno tako.“ Vojaki njegovi oboroženi so z lokom in sulico. Približajo se sovražniku nekako na 2000 korakov in mirno čakajo, da sovražnik zadnje strelivo porabi. Ko se je to zgodilo, zapodé se z groznim krikom na sovražnika. Mahdi sam jim je na čelu in tuleči derviši pa pred njim tekó. Kdor jim v roke pade, po njem je!

V Egiptu so sedaj trije slučajji mogoči. 1. Da se vse pusti v položaji, kakor je sedaj, in da se potegne meja, ob kateri se bode mogoče zdatno braniti in naj se postavi vojska, ki bo za obrambo skrbela; dalje naj se Angležem zabrani, da se ne bodo v egiptovske somnje s sužnjimi vtikali, ki se bodo skoraj gotovo zopet vpeljali. 2. Ali naj se pa določi posebna turška provincija z natanko določenimi mejami ali pa naj se 3. Sudan zopet z indijskimi vojaki „lažnjivemu preroku“ odvzame.

Izvirni dopisi.

Iz kamniškega okraja. „Slovenec“ je že več nasvetov prinesel, kako bi se pijača šnopsa omejila, ki je za naš mili narod čez vse pogubna iz duševnih, нравnih in gospodarskih oziróv, teh treh reči ne bom nadrobno razpravljaj, ker je Vaš cenjeni list vse to že večkrat omenil in do dobrega pretresal. Le povem, da je sploh naša misel, da bilo bi najbolj pametno, ko bi državniki in naši poslanci na to delali, da bi se na špirit velik davek naložil, tako da bi liter špirita veljal 1 gold. 50 kr. ali celó 2 gold., ko sedaj komaj nekako 48 kr. velja na drobno. Bolj pravično bi bilo, ko bi bila manja carina na petrolej, kavo itd. odmerjena, ktere skoraj vsak človek potrebuje. Ko bi se špirit bolj obdačil, bilo bi tudi za naš stari brinjevec, slivovec in druge žgane pijače bolje, ki bi se laglej in dražej prodajale, in ima saj na drugi način nekaj pomena, ljudstvo bi pa tega gotovo nikoli tako zlo ne rabilo, kakor se zgodi s špiritom in šnopsom.

Ko bi se pa špirit obrtnikom po znižani ceni prodajal, ne bi bilo dosti pomagano, ker bi ga obrtniki šnopsarjem za isto malo ceno prodajali. Saj smo že včasih čuli, da bodo davek na „luksus“ napravili; dobro, kdor hoče imeti politirano omaro, naj ga pa malo dražej stane.

Iz dežele, 30. nov. (Nekaj o Matici in njenem občnem zboru.) Ni bilo menda mogoče bolj nepripravnega časa najti za občni zbor Matice, nego je zdaj o najkrajših dnevih in v

adventu. Je li to nalašč zato, da bi se duhovniki iz dežele ne mogli zbora vdeležiti? — Pač bi bilo res treba več pravil predružititi, toda ta reč bi se mogla od mnogih strani presejati, — in k temu treba obilne vdeležitve v zborovanji, — zato pa tudi o boljšem in bolj pripravnem času. Zdaj pa bo le mali zborček; in vendar hoče ta meni nič tebi nič povikšati letnikom plačo od 2 na 3 gold. Le poskusite, pa bodele videli, kacega vraga ste naredili.

Že pred par leti zmanjšali ste število društvenikov za pomenljivo svoto. Pri previdnem ravnanji — bi se bil lahko ves zastali dolg iztirjal, — in če ne ves, vsaj večina, pa društveniki se tudi za naprej ohranili. A kar zbrisali ste jih. Odgnati jih je lahko, — a pridobiti težavno, to skušam sam najbolj kot poverjenik. In zakaj hočete le samo nam letnikom zvikšati takso? — Saj imajo ustanovniki že tako več prednosti; na pr. dobili so pred par leti eno knjigo več (hrvaško slovnico), jaz sem si jo pa moral posebej kupiti, dasi ravno sem že plačal Matici v toliko letih že blizo toliko kakor poverjeniki — in bodem še mnogo več, — ako bom živel, — in ako me ne bodele izbacnili z ono namerovano povikšano takso — pa ne samo mene. — — Sapiienti sat!

Poverjenik.

Domače novice.

(Izvrševalni odsek narodnega kluba) imel je včeraj popoldne ob štirih sejo, v kateri se je razgovarjal o posameznih potrebah dežele kranjske, za ktere se bodo imeli državni poslanci na Dunaji v prvi vrsti poganjati.

(Odgovor „Mohorcu“.) V „Slov. Narodu“ št. 275, ki mi je po naključji v roke prišla, da si je bila konfiscirana, neki Mohorec poprašuje, koliko tednov mu bode čakati g. poverjenika in družbenih knjig, ki so bile baje že pretekli mesec poslane v Ljubljano. Temu radovednežu odgovorjam, da knjige so došle v Ljubljano 8. p. m. in so bile večinoma že v treh dneh na dom poslane p. i. udom, kterih stanovanje mi je znano. Samo 10 udov od 430 do danes še ni dobilo knjig, ker raznaševalec za njih stanovanje ni vedel, in ker se sami tudi niso oglasili za-nje. Ko bi bil „Mohorec“, namesto da je šel v Narodno tiskarno prišel k meni, bi bil brez ovire dobil knjige, akoravno morda mene ne bi bilo doma.

Karol Klun,

poverjenik družbe sv. Mohora.

(Vabilo v Sokolski Miklavžev večer), kterega priredi društvo prihodnjo sredo v dan 5. decembra 1883 v dvorani ljubljanske čitalnice s prijaznim sodelovanjem gosp. Medena in oddelka slav. čitalničnega pevskega zbora. — Spored: 1. Nagovor staroste. 2. Tovačovsky — „Vlasty“, osmospev. 3. Miklavž s sijajnim spremstvom iz Olimpa; dr. Faust z Mefistom, Luciferjem, Belecubom in družimi pošastimi iz Hada. (To skupino predstavlja 15 Sokolov v krasnih opravač.) 4. Majer: „Tičica gozdna“, čvetospev. 5. Stegnar: „Oblakom“, osmospev z bariton-solo. 6. K. Knitl: „Žezulinka“, osmospev. 7. Heidrih: „V tihi noči“, čvetospev. 8. Jenko: „Sablja moja“, osmospev. — Med posameznimi točkami sporeda svira slavna e. kr. vojaška godba pešpolka baron Kuhn št. 17. — Reditelj večeru sta gg. člana J. Paternoster in Pečnik. — Vstopnina za č. gg. Sokolovec in njih obitelj po 20 kr. od osebe, za p. n. člane drugih narodnih društev in prijatelje

„Sokola“ po 50 kr.; za otroke se plača vstopnine po 10 kr. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Gospodje Sokolovci prošeni so, da se izvolijo navedenega zabavnega večera vdeležiti polnoštevilno in to v društveni opravi.

Odbor „Sokola“.

(Cesaričin dar.) Za Elizabetno otroško bolnico darovala je presvitla cesarica 100 gld.

(Imenovan) je za gozdnega pristava za Kranjsko gozdnar Ferdinand Pirčka.

(Konjerejski odsek) izvolil si je v svoji zadnji seji za predsednika bilježnika dr. Teodora Rudeža, za namestnika gosp. J. Sevnika.

(Kako so dunajski tiskarji) in sploh njihovi tukajšnji pristaši zvedeni v zemljepisji, navaja njihov organ „Vorwärts!“ št. 47. od 23. nov. t. l. sledečo zanimivo notico z debelimi črkami: „Viatikumauszahlung für Kärnten in Laibach“, namesto „Viatikumauszahlung für Krain in Laibach“. A vsak, kdor je količkaj v šolo hodil, bode znal, da je Ljubljana glavno mesto kranjske dežele, a ne koroske. Evo! In ti hočejo ljubljanske tiskarje pončevati!? — —

(Zasežen) je bil včerajšnji „Slov. Narod“ zavoljo vvodnega članka.

(Večerno zarjo), ki je v četrtek zvečer zapadno nebo enako velikemu požaru žarila, opazovali so tudi v Pragi cele tri četrt ure. Ondi je mnogo ljudi mislilo, da je na Šmihovem kak velik požar nastal in so nekteri iz Prage tudi tja hiteli. V Ljubljani bila je v četrtek tudi zjutranja zarja skoraj enako močna.

Razne reči.

— Prijeli so na Dunaji 27. nov. bivšega univerzitetnega profesorja dr. Edvard Neminarja zaradi sumljivosti, da je poskušal dva e. k. služabnika zapeljati k zlorabi vradne oblasti. O zasačenji dr. Neminarja se čuje, da je razun poskušenege zapeljevanja dveh cesarskih služabnikov v zlorabo vradne oblasti tudi velikanska goljufija vzrok, da so ga prijeli. Dr. Neminar je imel posel pri oddavanji zgradbe bodočega vodovoda po dunajski dolini in je zgradbo več podjetnikom h krati obljubil, kteri so mu neki 40.000 goldinarjev na račun dotičnih odstotkov že naprej plačali. Ko so podjetniki drug o drugem zvedeli, so menda Neminarja sodniji javili. Od druge strani se pa zopet čuje, da so ga zaradi goljufivih dolgov blizo 200.000 goldinarjev zapli, ktere je menda Neminar v teku jednega leta naredil in tudi zapravlil. Sicer pa pri posojilu ni bil ravno izbirčen. Pripoveduje se, da mu je tudi neka kuharica posodila 500 goldinarjev, ktere si je prihranila. Razkošno življenje ga je tako daleč pripravilo. Francoz ima pač prav s svojim navadnim „où est la femme“ (kje je ženska), kadar hoče po vzroku goljufne zapravlivosti vprašati.

— Roparjev po Madjarskem ne bode še konec. Nedavno vstavil se je ponoči poštni vlak na ogerski iztočni železnici pri stražnici. Popotnike obšel je vse velik strah; komaj pa, ko se je vlak vstavil, videli so konduktérje in žandarje, ki so se bili z vlakom peljali, proti stražnici hiteče, ter so se čez malo časa z dvema možema več povrnili. Vlak se je vstavil, ker ni od čuvaja nikakega znamenja dobil, da je cesta varna in za to so konduktérji z žandarji vred v stražnico hiteli, ker se jim je sumljivo zdelo, da stražnik ni bil na svojem mestu. Našli so ga borečega se s štirimi roparji. Dva sta jo popihala, dva so pa prijeli in shranili.

Ne samo po Ogorskem, temveč tudi v Ameriki se roparjev po železnicah ne manjka. Iz Novega Jorka se poroča, da se je 15 roparjev združilo, ki so vlak čakali. Da jim pa ne uide, raztrgali so mu tir ter ga tako onemoglega napadli. Radi bi bili odnesli vojaške in druge novce, ki so bili v veliki blagajnici

spravljeni, toda ni se jim posrečilo. Vgrabili so le 8000 dolarjev in nekaj zlata in srebra. Kurjača so ubili, mašinista pa samo ranili. Ko so delo dekončali, so mirno konjiče zasedli in odjahali.

— Nemški prestolonaslednik o kralji Alfonzu. „Kralj Alfonso je eden prvih knezov, kar sem jih v poslednjih dvajsetih letih čast spoznati imel. Lično govori pet jezikov in se še dandanes strogo po pravilih iz „Terezijanišča“ ravna — in zato nobenih smodek ne kadi. V Homburgu sem ga prvokrat spoznal; vedno si je kraljev bodisi resnoba ali pa v dovtipu. Zdi se mi, da bode španjolski reformator. Vprašal sem ga, zakaj nas prvokrat ni obiskal, ko je bil dalj časa v Berlinu, in rekel mi je: „Nisem vas hotel v zadrego spravljati, kajti tedaj kraljeval je na Španjskem Amadeo, in jaz sem bil na domačih tleh upornik.“ Da, kralj Altonz si je vsikdar svest, kaj da hoče. Sam ná-se je navezan, in vendar povsod srečno napreduje. Vedno si voli može, ki njegovo politiko pospešujejo. Poguma je pa v resnici kraljevega in v resnici izvrsten vladar. Prav veseli me, da mi bo mogoče obiskati ga. Vse moje popotovanje zdi se mi pa kakor sanje. Že davno sem iz sreče želel Španijo videti in sedaj se mi ta želja tako nenadoma izpolni.“ — Naj bi se le vse vresničilo!

— Grobar. Poljski listi pripovedujejo strašno dogodbu, ki se je blizu Varšave zgodila. O polnoči so sklicali duhovnika na obhajilo. 75letni grobar je zbolel na smrt in si je poslednje popotnice želel. Duhovnik ga toraj takoj obišče v njegovi ilovnati koči in navzoči kmetje se umaknejo venkaj, da se bo bolnik spovedal. Spoved je dolgo trajala in ko se prične opravilo sv. olja, kmetje zopet pridejo v koč. Ondi jim bolnik razodene, da je pred 50 leti tukaj svojo ženo ubil, potem bil 15 let v ječi in 25 let v prognanstvu, ter se je naposled, od nikogar več poznan, semkaj v svoj kraj povrnil, kjer je prevzel službo grobarja na ravno tistem pokopališču, kjer njegova ubita žena počiva. Vedno kesaje se, je rekel, sem le s težavo opravljal svojo službo ali sam sem si pokoro naložil in jo zdaj končam. Mož je res komaj končal govoriti, je tudi dušo izdihnil.

Dunajska borza.

30. novembra.

Papirna renta po 100 gld.	79	gl.	—	kr.
Sreberna „ „ „	79	„	45	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	„	60	„
Papirna renta, davka prosta	93	„	40	„
Ogerska zlata renta 6%	120	„	25	„
„ „ 4%	87	„	10	„
„ „ papirna renta 5%	85	„	—	„
Kreditne akeije 160 gld.	278	„	70	„
Akeije anglo-avstr. banke 120 gld.	107	„	50	„
„ „ avstr.-ogerske banke	836	„	—	„
„ „ Länderbanke	107	„	40	„
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	611	„	—	„
„ „ državne železnice	310	„	20	„
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	217	„	—	„
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	119	„	50	„
4% „ „ 1860 500	133	„	50	„
Državne srečke iz l. 1864 100	—	„	—	„
„ „ 1864 50	—	„	—	„
Kreditne srečke 100	172	„	25	„
Ljubljanske srečke 20	23	„	—	„
Rudolfove srečke 10	19	„	—	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	„	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102	„	80	„
„ „ Ferdinandove sev.	104	„	50	„
London 120	65	„	—	„
Srebro —	—	„	—	„
Ces. cekini 5	71	„	—	„
Francoski napoleond. 9	58	„	—	„
Nemške marke 59	20	„	—	„

Tujci.

29. novembra.

Pri **Maliči**: Glass, Hanz, Nemczek, Bach, kupei, z Dunaja. — Marija Krauss, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Janez Pavlič, e. k. stotnik, iz Ljubljane. — Julij Reineck, kupee, z Dunaja. — Anton Meissner, kupee, z Dunaja.

Pri **Bavarskem dvoru**: V. Danzing, z Dunaja. — Franc Zeronchek, s soprogo, iz Hrastnika.

Pri **Avstrijskem kolodvaru**: Leopold de Gaspero, e. k. inženir, iz Vencarberga. — Jurij Siegfried, kupee,

iz Frankobroda. — Izidor Hojcs, in Albert Krauss, iz Budapešte.

Pri **Virantu**: Karl Nossan, kupee, in Janez Nossan, komi, iz Göttenitz-a

Umrli so:

29. novembra. Neža Sorčan, molarjeva vdova, 74 let, Kladezne ulice št. 5, marasmus. — Franc Kurnik, delavec, zdaj kaznenec, 37 let, ulice na Grad št. 12, jetika. — Franc Belič, delavec, 73 let, Hradeckijeva vas št. 15, mrtvoud. — Janez Dolinar, delavec, 71 let, Illova št. 31, pljučni emphysem.

30. nov. Marija Mervova, šolarca, 13 let, Dunajska cesta št. 25, Wirbelcaries. — Ivana Lindtner, uradnikova žena, 39 let, ulice na Grad št. 2, vsled vnetja trebušne kožice.

V bolnišnici:

26. novembra. Matevž Černe, čevljar, 50 let, travmatična meningitis.

28. nov. Franc Pogačar, dninar, 52 let, vsled raka v želodeci.

Gospodu Gabrijelu Piccoli, lekarju v Ljubljani.

Vaša „**Francova esenca**“ je edino zdravilo, ki se mojemu želodecu prilaga. Po vsakem zavžitju mi je lažje in bolje.

Kamnje pri Černici 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Enajet let že trpim na zabasanji in hemeroidah in ne poznam ga zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „**Francova esenca**“, za katero se Vam najlepše zahvaljujem.

Ivan Zehron, Gorenje Ležce, Kranjsko.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „**Francove esence**“.

Aleksandrija v Egiptu meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsch.

Prosim ljudno za 24 steklenic Vaše „**Francove esence**“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemeroidje, mrzlico v želodecu in gliste.

Pulj meseca decembra 1882.

Josip vitez Seordili, e. k. policijski komisar.

Vašo „**Francovo esenco**“ s sijajnim uspehom rabim. Prosim odmah za 24 steklenic na povzetje.

Trdnjava Ivanč na Hrvaškem meseca avg. 1883.

Josip Marničič, usnjarski mojster.

Francova esenca je pomagala že tisočerm ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezn v želodecu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. Steklenica 10 kr.

Najboljše strune

za citre, kitare in gosli
iz znane tovarne (1)

Bratje Kirchner-jevi na Dunaji

dobivajo se v Ljubljani edino le pri

Vaso Petričič-u.

Priznana nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta (9)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Na prodaj je

na Gorenjskem v cerkljanski župniji pet oralov zemlje obsegajoče posestvo s trdozidanim gospodarskim poslopjem. Zemljišče obstoji iz lepega in velikega sadnega vrta, treh zaraščenih gozdov, nekaj polja, travnika in pašnika. Ker je v vasi tudi cerkev, bilo bi posestvo posebno za kakega vpokojenega duhovnika pripravno.

Natančneje se poizve pri vredništvu „Slovenca“. (9)

Pod dobrimi pogoji odda se

mesnica in gostilna

v najem. Več o tem pové Anton Kravanja, trgovec v Cirknici. (3)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilicah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ z svršen stojčim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolzni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug.

(18) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborne zoper brumore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice, e. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavojs v 6 škatljah 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavojs.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz deželo izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.